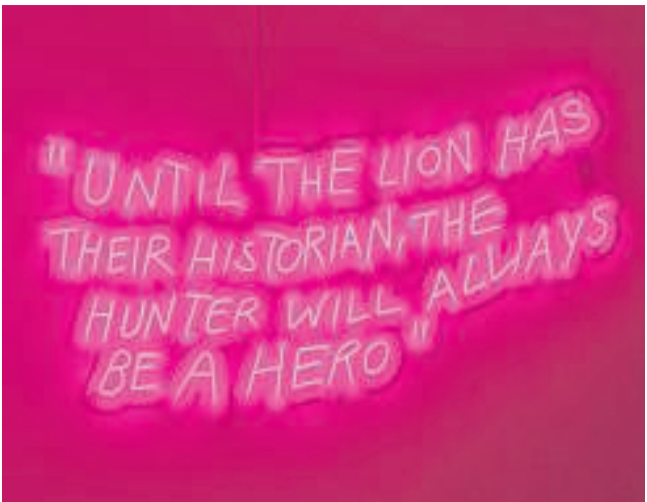

► "Indtil løverne har fået deres egen historieskriver, vil jægeren altid være helten," lyder det på et af værkerne skrevet med neonbogstaver. Af en miniguide fremgår det, at Ehlers fandt ordsproget i 2008 på en væg i et fangehul i ruinerne af Fort Prinzenstein i Ghana. Det var dér, at hendes indignation over det danske slaveris historie opstod. – Foto: David Stjernholm.

► Værket "We're Magic. We're Real #3 (Channeling Re-existence into Hallowed Grounds of Healing)" udgøres af lange sort-brune fletninger, der vokser fra hvide spande, ud gennem murene og ned i gården ved Charlottenborg, hvor de påmindrer verden udenfor om tilstedeværelsen af mindretalskulturer inde i kunsthallen. – Foto: David Stjernholm.

Jeanette Ehlers viser kolonihistoriens mørke sider

Video- performance- og konceptkunstneren Jeanette Ehlers viser kolonialisme-kritiske værker på en stramt kurateret og tankevækkende udstilling på Charlottenborg

Lisbeth Bonde
 kultur@k.dk

I sin nye og visuelt prægnante solo-udstilling i Kunsthall Charlottenborgs sydføj i København fortsætter Jeanette Ehlers (født 1973) sine kritiske undersøgelser af racismen og i særdeleshed den, der ramte de slavegjorte afrikanere i det tidligere Dansk-Vestindien. Som datter af en dansk mor og en far fra Trinidad i Caribien er hun selv af blandet race, og denne personlige erfaringsdannelse er blevet hendes kunstneriske dna.

Den nye udstilling med mange nye og også enkelte eksisterende værker er disponeret således, at hvert enkelt værk får plads og "taletid". Med titlen "Archives in the Tongue: A Litany of Freedoms" (Arkiver på tungen. Et litani af friheder) betoner Ehlers den mundtlige fortælletradition, som har været væsentlig for overleveringen af historiske hændelser i de sorte diasporamiljøer, men hun anraber også de højere magter om ikke kun en, men flere friheder. Ved at lade det abstrakte begreb "frihed" multiplicere, understreger hun, at frihed ikke kun er en, men mange ting. At begrebet "bøjes" individuelt, og at frihedsrettighederne ikke er ens for alle. Nogle mennesker får aldrig adgang til frihed på grund af deres hudfarve, religion eller kultur. De har intet valg.

Hvorvidt der findes racisme i Danmark, er et af tidens store diskussionsemner i forlængelse af de seneste års tragiske episoder i USA, hvor flere sorte i forbindelse med arrestationer er blevet myrdet af politifolk. Set fra mit synspunkt er der ingen tvivl om, at de fleste af os er podet med en kulturelt betinget racisme, der som regel udøves ubevidst. Den kan være verbal i form af nedsættende ord, der hæftes på minoriteter, eller den kan vise sig i handlinger som forskelsbehandling af etniske minoriteter. For eksempel dokumenterede institut for menneskerettigheder tidligere på året, at sandsynligheden for at blive sigtet i en sag, der enten resulterer i frifindelse eller bliver opgivet, er 27 procent højere for mænd af anden etnisk herkomst end for etnisk danske mænd.

Jeanette Ehlers er billedkunstner og ikke influencer eller meningsdanner. Hun skriver ikke kronikker og læserbreve eller prøver at påvirke adfærdsmønstre på de sociale medier. I stedet gør hun sig i billeder af kolonialismen og af dens racistiske efterdønninger og skaber dem på lige dele vrede og indignation. Hun er som nævnt især interesseret i Danmarks ageren på de tre vestindiske øer fra 1660'erne og et par århundreder frem. På trods af at Danmark var det første land, der forbød slaveri i 1793, fortsatte slavehandelen internt på de dansk-vestindiske øer, Sankt Thomas, Sankt Jan og Sankt Croix, frem til 1848.

En privilegeret kvinde

Ehlers er i de seneste år blevet en stærk, international stemme, når det gælder denne tidligere upåagtede del af danmarkshistorien. Danmark bidrog til, at omkring 111.000 vestafrikanere blev slavegjorte efter først at være blevet skibet over Atlanten under de kummerligste forhold for at arbejde ulønnet i de danske sukkerrantager i Vestindien. 430 skibe med slave-last sejlede under dansk flag. Alt i alt stod Danmark for cirka 2,3 procent af den internationale slavehandel i det nævnte tidsrum.

Da jeg gik i skole, var der stort set intet fokus på dette dystre kapitel af danmarkshistorien, men i dag ved ethvert skolebarn besked om det, så noget er der sket. Selv er Jeanette Ehlers en privilegeret yngre kvinde med en akademisk uddannelse, og som formand for Statens Kunstfonds Legat udvalg for Billedkunst har hun stor indflydelse i kunstverdenen. Men i sin kunst fører hun ordet for grupper, der er forfordelt og mindre privilegerede end hende selv, og hun harmes over den uret, der overgik hendes fædrene slægt. Billeder er billeder og altså andet end ord, men vi benytter ord og begreber til at beskrive dem. En rest af noget, der relaterer sig til billederne, står imidlertid tilbage som en del af billedets udsagn (bemærk: heller ikke her slipper vi for sproget), som ordene ikke kan fange. Billeder virker stærkt, og de kan kommunikere med os på tværs af kontinenter og sprogbarrierer. Det er i dette felt, at Ehlers opererer.

Hendes billeder og performances kan være teatreale – som da hun i værket "Whip it Good" (2014) iført voodoo-beklædning og med afrikansk maskemaling i ansigtet genopførte en af slavetidens hårdeste afstraffelsesmetoder, som hun på én gang demonstredede og hævnedes sig på ved at dyppe pisker i knust kul for derefter at piske løs på et hvidt lærred. Eller de kan manifestere sig som magtfulde video- eller fotoværker som hendes ikoniske serie "Atlantic. Endless Row" (2010), hvor hun manipulerede et fotografi af en række sorte mennesker, der vandrer

◆ Som del af udstillingen på Charlottenborg har Jeanette Ehlers skabt en video i højformat med titlen "Moko is Future". Den viser en fascinerende stiltedanser i caribisk karnevalskostume, Moko Jumbie, der vandrer rundt i Københavns bykvarterer og "healer" monumenter og pladser. – Foto: David Stjernholm.

Jeanette Ehlers: Archives in the Tongue: A Litany of Freedoms. Kunsthall Charlottenborg, København. Kurateret af Awa Konaté og Lotte Løvholm. Til den 7. august.

i en lang række gennem vand et sted i Afrika. Men skikkelserne er retoucheret bort, så kun deres spejlinger i vandet står tilbage og danner en spøgelsesagtig række af slavegjorte, vandrende kroppe. Det er et værk, som bliver siddende i betragteren.

I den første store, højloftede udstillingssal på Charlottenborg væltes man nærmest omkuld af en foruroligende stor video i højformat "Moko is Future", som Jeanette Ehlers har skabt i år. Den viser en stiltedanser ved navn Moko Jumbie – en fascinerende kæmpe i caribisk karnevalskostume – der vandrer rundt i Københavns gamle bykvarterer og "healer" monumenter og pladser angiveligt for at beskytte byen mod onde angreb. Den mytiske figur kan fra sine høje stylder overskue de fleste bygninger, og hans færd gennem den øde morgenby er på én gang dramatisk, fascinerende og festlig. Det er en mægtig og imponerende portal ind i udstillingen.

I rummet til venstre har Ehlers ophængt et udsagn i bøjet pink neon: "Until the lion has their historian, the hunter will always be the hero" (indtil løverne har fået deres egen historieskriver, vil jægeren altid være helten), hvor hun gør sig til talsmand for løverne – for selv ikke dyrenes konge kan forsvare sig imod en jæger med et jagtgevær. Det fremgår af en gratis miniguide til udstillingen, at Ehlers fandt ordsproget i 2008 på en væg i et fangehul i ruinerne af Fort Prinzenstein i Ghana. Her opholdt de slavegjorte mennesker sig, inden de skulle fragtes videre til Vestindien. Det var dér, at hendes indignation over det danske slaveris historie opstod.

Rapunzel-indslag

I det samme rum kan vi blandt andet opleve værket "Secret Pathways to Freedom", der har form som et tykt gardin, "vævet" af lange, flerfarvede dreadlocks – stramme fletninger af syntetisk hår – et Rapunzel-indslag, der antyder en mulig flugtvej for de slavegjorte indespærrede. De to værker kompletteres af et tredje, en såkaldt Dan-maske fra Elfensbenskysten, som i

sin tid indgik i spirituelle ritualer. Den specifikke maske bliver kaldt "Gle" og repræsenterer en skovånd, som angiveligt gerne vil besøge landsbyen. Den har store dybe, runde øjne, tykke dreadlocks og skæg, flettet af reb.

Reference til H.C. Andersen

I et andet rum bemærker man 25 par overdimensionerede stylder, der læner sig op ad væggen med reference til Moko Jumbies færd gennem Københavns gader. Og så har Ehlers også en litterær reference til H.C. Andersen, der i 1840 skrev teaterstykket "Mulatten", som faktisk blev en stor succes. Det handler om den slavegjorte Horatio, der hverken er helt hvid eller helt sort. Hvor hører han egentlig til? Han er en ædel sjæl med en høj dannelse.

Jeanette Ehlers har skabt et hvidt relief med gotiske bogstaver af skuespillets 4. akt, 8. scene. Det er en dialog, der foregår på den caribiske ø Martinique i 1800-tallet mellem Horatio og hans ven Paléme, der forsøger at overtale førstnævnte til at slutte sig til et oprør mod plantageejerne, men Horatio vælger at forblive tro over for sine slavejere, og stykket har overraskende en happy ending.

Derudover byder udstillingen blandt andet på det mægtige "We're Magic. We're Real #3 (Channeling Re-existence into Hallowed Grounds of Healing)", hvor uendeligt lange sort-brune fletninger vokser op fra nogle hvide spande og bevæger sig hen langs gulvet, ud gennem murene og ned i gården, hvor de klart påmindrer om tilstedeværelsen af mindretalskulturer inde på Charlottenborg, som sprænger sig fri og breder sig til Kgs. Nytorv og videre ud i byen.

Med sin kunst ønsker Jeanette Ehlers at skabe opmærksomhed om den racisme, som de facto stadig foregår, omend og heldigvis i dag i mindre struktureret og voldsom form end under kolonialismen. Udstillingen viser dels, med hvilken præcision og mediemæssig alsidighed Ehlers udtrykker sig, og dels at hendes engagement i kolonihistoriens mørke sider er kommet for at blive. Man spørger sig selv, om hun nogensinde bliver færdig med emnet? ■

BØGER TIL SOMMERFERIEN

14 SKARPE VINKLER PÅ FRELSE OG FORTABELSE

14 skarpe teologer giver hver deres vinkel på fortabelsens virkelighed set i lyset af fortidens og nutidens strømninger.

Bogen er krydret med 13 citater fra personer i kirkelandskabet, som reflekterer over frelse og fortabelse, bl.a. Søren Abildgaard, Charlotte Baunbæk Dyremose og Sørine Gottfredsen. Bogen er redigeret af Jørgen Sejergaard, Henrik Højlund og Hans-Ole Bækgaard.

208 sider | 249,95 kr.

HANDLINGSMÆTTET ROMAN OM DE FØRSTE KRISTNE

I denne handlingsmættede roman, som udspiller sig i det 1. årh. efter Kristus, kommer vi vidt omkring, fra kejserens palads til de usleste rønner.

Romanen tager udgangspunkt i den bibelske beretning om Priskilla og Akvila, som var med til at starte den første menighed i Korinth.

336 sider | 299,95 kr.

UDFORSK TROENS LANDSKAB MED BØRN

Nu kan større børn og deres voksne tage på opdagelse i den kristne tro sammen. Andagtsbogen »Grav dybt« formidler kristen tro i et møde med vores liv, og »Søg højt« er skrevet til årets højtider og mærkedage.

»Man får lyst til at åbne denne farvepalet af ord og billeder ... Bogen er genarbejdet og viser både indsigt og udsyn.«

IMPULS OM GRAV DYBT

384/192 sider | 349,95/249,95 kr.

Forlagsgruppen Lohse | 7593 4455 | lohse.dk